

На стары години Карлъ живѣлъ въ столнинъ-тѣхъ, Ахенъ, дѣто ся и поминѣлъ 72 годишенъ. Тѣло-то му было облѣчено съ царскы дрѣхы и поставено на мермеренъ столъ съ златно Евангеліе въ рѣцѣ, и турено въ гробницѣ-тѣхъ на Ахенскѣ-тѣхъ цѣрквѣ Св. Богородицѣ, кождо былъ сградилъ самъ.

Растуряніе на Карловѣ-тѣхъ дѣржавѣ. Голѣмѣ-та Франкскѣ дѣржавѣ была съставена отъ различни народы, конто говорили всякой на своя си языкъ и ся управляли по свои-ты си обычаи и законы; само христіанство-то и голѣмѣ-та воля на Карла дѣржала тыя народы въ едно. Щомъ ся поминѣлъ Карлъ, и дѣржавѣ-та му не можила да ся уварди цѣла. А освѣнь това и наслѣдникъ-тъ му Людовикъ былъ много слабодушенъ, и повече способенъ за калугеръ, а не да упрѣва таково едно голѣмо царство. Той, защото былъ много набоженъ и почиталъ духовенство-то, ся нареклъ *Благочестивый*. За да му бжде по-легко да упрѣва царщинѣ-тѣхъ той раздалъ земѣ-тѣхъ на сынове-ты си; нѣ отъ това раздѣляваніе ся повдигнула крамола между сынове-ты му, и дору вдигнали рѣкѣ възъ бащѣ си. Въ сѣще-то врѣмѣ царство-то теглило на югъ отъ Арабы-ты и на сѣверъ отъ норманскы-ты морскы хайдуты (пирати).

Рѣчь „Норманни“ ще рече „сѣверни люде“, Така ся выкали Германци-ти що ся заселили на полуостровы-ты Скандинавиѣ и Ютландиѣ. Лоший сѣверный климатъ, неплодовита-та земя и околны-ты морета ги направили дѣрзостны войници и добры моряци. По-старити сынове на князове-ты наслѣдовали бащины-ты си владовища; а по-малкы-ты набирали сѣрдцѣ-тѣхъ дружинѣ, и съ малкы корабіе отывали по другы земи за плячкѣ; тии станѣли извѣстни подъ имя морскы царіе и викинги.

Слѣдъ смѣръ-тѣхъ на Людовика Благочестивый (840 г.) сынове-ти му Лотаръ, Людовикъ Нѣмскый и Карлъ Лисый спорѣдъ сговора въ Верденъ (843 год.) съвсѣмъ раздѣлили помежду си Франкско-то царство. Лотаръ, който наслѣдилъ царскѣ-тѣхъ титлѣ, добылъ Ита-